

สมรัฐ ทิวสัจจาลย์ 2554: การพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพสำหรับผู้ชาย ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตร) สาขาพัฒนาผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตร ภาควิชาพัฒนาผลิตภัณฑ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิษฐิตา จันทราพรชัย, Ph.D. 163 หน้า

ปัจจุบัน ผู้บริโภคใส่ใจต่อสุขภาพของตนเองมากขึ้นรวมทั้งผู้บริโภคเพศชาย เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ (Functional drink) เป็นเครื่องดื่มที่มีการเสริมส่วนผสมทางโภชนาการที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อร่างกาย อาจมีการปรุงแต่งสี และกลิ่นรส เพื่อให้มีคุณลักษณะต่างๆ ที่ดีและเป็นที่ต้องการของผู้บริโภค เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่ตอบสนองความต้องการของกลุ่มเพศชายเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพตนเองได้ จากการสำรวจตลาดผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพในประเทศไทยพบว่ามีเพียง 5 ผลิตภัณฑ์เท่านั้นจาก 64 ผลิตภัณฑ์ที่เจาะกลุ่มเป้าหมายเพศชายโดยเฉพาะ จากการศึกษาความต้องการของผู้บริโภคเพศชายจำนวน 210 คนที่เคยดื่มเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพด้วยแบบสอบถามเพื่อใช้สร้างแนวความคิดผลิตภัณฑ์ พบว่า ผลิตภัณฑ์ควรเป็นเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพที่ให้คุณประโยชน์ด้านการบำรุงสมองและความจำ บรรเทาความเครียด แบบพร้อมดื่ม (Ready to drink) มีส่วนผสมของน้ำผลไม้ มีรสหวานอมเปรี้ยว ไม่มีความซ่า ให้พลังงานตามปกติ ราคาสูงสุดต่อหน่วยที่ผู้บริโภคเพศชายยอมจ่ายประมาณ 30 บาท ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อ ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านประโยชน์ต่อสุขภาพและความปลอดภัย 2) ปัจจัยด้านการตลาด 3) ปัจจัยด้านรสชาติและลักษณะปรากฏ 4) ปัจจัยด้านบรรจุภัณฑ์และฉลาก 5) ปัจจัยด้านการรับประกันและการให้พลังงาน และ 6) ปัจจัยด้านอายุการเก็บรักษา ส่วนประกอบของเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพที่ให้คุณประโยชน์แก่สมองต่อ 1 หน่วยบริโภคขนาด 470 มิลลิลิตรประกอบด้วยสารสกัดจากใบแปะก๊วย 120 มิลลิกรัม วิตามินบี 6 2 มิลลิกรัม วิตามินบี 12 2 ไมโครกรัม โฟลิก 200 ไมโครกรัม แมกนีเซียม 350 มิลลิกรัม โซเดียมเบนโซเอท 200 ส่วนในล้านส่วน น้ำตาลร้อยละ 10 น้ำสตอร์เบอร์รี่จากน้ำสตอร์เบอร์รี่เข้มข้นร้อยละ 5 กรดซิตริกร้อยละ 0.20 วิเคราะห์คุณภาพของผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มที่พัฒนาได้ พบว่า ผลิตภัณฑ์มีสีในเจดแดงส้ม มีค่าสีในระบบ CIE L*a*b* เป็น 91.71, 14.22 และ 60.94 องศาตามลำดับ ปริมาณกรดทั้งหมดร้อยละ 0.19 ปริมาณของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมด 10.0 องศาบริกซ์ ค่าความเป็นกรด-ด่าง 4.25 ปริมาณวิตามินบี 6 2.59 มิลลิกรัม ปริมาณวิตามินบี 12 2.73 ไมโครกรัม ปริมาณโฟลิก 257.56 ไมโครกรัม ปริมาณแมกนีเซียม 340.75 มิลลิกรัม จำนวนจุลินทรีย์ทั้งหมด, ราและยีสต์ มีปริมาณ <1 โคโลนี/มิลลิลิตร (est.) จำนวนโคลิฟอร์ม มีปริมาณ <0 MPN/100 มิลลิลิตร อีกทั้งไม่พบ *Escherichia coli*, *Staphylococcus aureus*, *Salmonella* spp., *Bacillus cereus* และ *Clostridium perfringens* รูปทรงบรรจุภัณฑ์ที่ผู้บริโภคเพศชายมีความชอบมากที่สุดคือขวดพลาสติกใสทรงพินโบว์ลิง และจากการทดสอบการยอมรับผลิตภัณฑ์สุดท้ายพบว่ามีความชอบในระดับชอบเล็กน้อย (6.3) ผู้บริโภคเพศชายร้อยละ 71.90 ยอมรับผลิตภัณฑ์ และร้อยละ 71.43 ตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ และเมื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์ของผลิตภัณฑ์ ผู้บริโภคเพศชายให้การยอมรับและตัดสินใจซื้อเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ($p \leq 0.05$) เป็นร้อยละ 92.38 และร้อยละ 82.86 ตามลำดับ ราคาสูงสุดต่อหน่วยที่ผู้บริโภคเพศชายยอมจ่ายคือประมาณ 41.00 และ 48.50 บาท ก่อนและหลังการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์ของผลิตภัณฑ์ ตามลำดับ